

Sistema injust

L'efondrament de les borses dels Estats Units s'ha escampat als mercats europeus i asiàtics. La crisi es comença a expandir a més sectors econòmics significatius, com el de la construcció (especialment a les nostres latituds, on s'havia convertit en la via fàcil, però amb peus de fang, de creixement econòmic, els darrers anys del segle passat i els primers d'aquest) o el de l'automòbil. Són dos dels sectors que més bé indiquen l'estat d'una economia.

A Europa, es preveu que només al sector de l'automòbil es destruiran centenars de milers de llocs de treball, per la caiguda de la demanda i per unes previsions encara més magres. Això vol dir que centenars de milers de persones perden i perdran la feina. És a dir, milers de famílies es trobaran amb una economia domèstica desbordada i comprovaran com se'ls fa impossible de tirar endavant.

Ultra els drames de les economies familiars, a l'economia pública la crisi farà que els estats deixin de percebre part dels impostos provinents dels sectors productius (tant dels directes com dels indirectes) que es trobin en situacions de desocupació. I, per acabar-ho d'adobar, les economies públiques hauran d'encara un augment de les despeses per a cobrir subsidis de desocupació i més prestacions associades a les rendes més desfavorides. Aquest element de pressió addicional a les arques públiques de segur que deixarà en un atzucac el manteniment de moltes polítiques socials que pot preveure un estat del benestar.

El *Financial Times* explicava que el president i conseller delegat de Lehman Brothers, Richard S. Fuld, rebia un sou de 40 milions de dòlars i el president i conseller delegat de Goldman Sachs, Lloyd C. Blankfein, un de 70,3 milions de dòlars. Són alguns dels noms i cognoms dels responsables d'aquesta crisi global, que perceben 158.000 i 278.000 euros per dia. Aquests honoraris servien per a encapçalar operacions financeres especulatives opaques i irresponsables, que han acabat enfonsant les entitats que se suposava que havien de servir els esforços estalviadors de les anomenades classes mitjanes. La falta d'escrúpols d'aquests, i de molts més, alts responsables d'entitats financeres, ara obliga els estats a intervenir-hi i a despendre recursos públics per evitar, se suposa, que la trencadissa sigui gaire més grossa.

El bloc soviètic es va encarregar de demostrar les febleses i les misèries de les utopies comunistes. Aquesta crisi potser ara esborrarà el dogma que diu que el mercat s'autoregula. Perquè, de moment, pel que sembla, el benefici, si n'hi ha, es concentren en uns quants, mentre que les pèrdues se socialitzen.

Als nostres lectors

Ningú no pot evitar de dir la cosa pel seu nom. Ni *desaceleració* ni *rescalfament econòmic* ni cap altre eufemisme: crisi, senyor Solbes, crisi! I com que som en un món global, i ja fa temps que quan un mercat llunyà estemuda la resta es refreden, doncs és fàcil d'endevinar què passa si el mercat financer dels Estats Units s'enfonsa.

En aquest número que teniu a les mans, analitzem el moment crític que viu l'economia mundial. I explorem, també, les reaccions psicològiques col·lectives davant l'amenaça d'aquesta primera gran crisi econòmica del segle XXI al primer món. Unes reaccions més properes al pànic que no pas a la calma requerida per a encarar

una època de vaques magres.

Enric Rimbau, cap de redacció
erimbau@eltemps.net

Direcció, administració, publicitat i vendes:

Octubre Centre de Cultura Contemporània.

Carrer de Sant Ferran, 12. 46001 València.

Telèfon: 963 535 100. Fax: 963 155 165.

Redacció de Barcelona: Rambla de Catalunya, 121,

1-2, esc. esquerra. 08008-Barcelona.

Telèfon: 932 384 262. Fax: 932 384 263.

Redacció de Palma: Carrer de l'Almudaina, 8 entresò-

dreta. 07001-Palma de Mallorca.

Telèfon i Fax: 971 720 763.

Adreça d'Internet:

http://www.eltemps.cat

Correu electrònic: eltemps@eltemps.net

Subscripcions: 902 131 025.

subscriptions@eltemps.net

Edita: Edicions del País Valencià, SA.

Editor: Eliseu Climent.

Director: Alex Milian.

Coordinador: Jaume Monzó.

Redacció de València: Núria Cadenes, Víctor Maceda,

Violeta Tena i Rosa Serrano (documentació).

Redacció de Barcelona: Enric Rimbau (cap de redac-

ció), Gemma Aguilera, Lluís Bonada, Xevi Camprubi i

Gemma Morales (secretària de redacció).

Redacció de Palma: Miquel Payras.

Producció: Jordi Badia (correcció lingüística), Vanesa

Prieto (maquetació i gràfics).

Rúbriques: Francesc-Marc Alvaro, Sebastià Alzamora,

Oriol Amat, Joan-Anton Benach, Xavier Bru de Sala,

Toni Canys, Muriel Casals, Josep M. Colomer, Agustí

Colomines, Martí Domínguez, Fabià Estapé, Jaume

Fàbrega, Llibert Ferrer, Josep Gifreu, Alex Gorina,

Manuel S. Jordi, Alfons Llorenç, Julio A. Mañez, Glòria

Marcus, Ricard Mas, Andreu Mas-Colell, Joan F. Mira,

Joan Nebot, Roger Palà, Maria Pessarrodona, Josep

Ramoneda, Jordi Riba, Ferran Sánchez Mateu, Francesc

Sanuy, Josep Maria Terricabras, Ramon Tremosa,

Vicenç Villatoro, Xavier Vinader.

Corresponsals: Tomàs Alcovertro (Beirut), Mònica

Bornabé (Kabul), Pau Bori (Belgrad), Natàlia Boronot

(Moscou), Jordi Carreras (Nova York), Macià Claramunt

(Castelló), Miriam Díez (Ciutat del Vaticà), Joan Lluís

Ferrer (Eivissa), Erena Calvo (Rabat), Ricard González

(Washington), Joan Antoni Guerrero (Andorra), Pere

Habet (Catalunya Nord), Victòria Jiménez (Londres),

Juli Martí (París), Iris Mir (Pequin), Jordi Miró

(Brussel·les), Jordi Mumbú (Roma), Federico Rivas

(Buenos Aires), Anna Sánchez (Lleida), A. V. Santamaría

(Alacant), Gemma C. Serra (Berlin).

Col·laboradors: Albert Aguilera, Laura de Andrés,

Violeta Camarasa, Joan Canela, Alexandre Carbó, Roser

Carol, Borja Català, Antoni Castel, Alfons Cervera,

Eliseu T. Climent, Joan Colomer, Joan Corbera, Oriol

Cortacans, Martí Crespo, Miquel Àngel Díaz, Daniel

Díez Esculies, Julià Eshbert, Enric Faura, Lina Fernández,

Carles Gàmez, David Garrido, Roser Gasol, Salva

Giménez, Dani Gómez (País Basc), Andreu Gomila,

Gani Jakupi, Josep Enric Llebot, Roger Mateos,

Rossanna Melià, Joan M. Oleaque, Pelai Pagés, Óscar

Palau, César Palazuelos, Juli Peretó, Carles Pont,

Cristina Simon, Lluç Soler, Eva Tarragona, Jordi Tejel,

Àlvar Valls, Sergi Vicente.

Assessor editorial: Salvador Cot.

Traductors: Guillem Soler (alemany, anglès i francès).

Col·laboradors gràfics: ACN, Agència Efe, Tina

Bagué, Joan Celià, Fer, Rafa Gil, José Luis Iniesta,

Vicente A. Jiménez, Salvador Llosa, Glòria Mutamala,

Toni Payà, Jordi Play, Prats i Camps.

Disseny: Vanesa Prieto.

Disseny de la capçalera: Enric Satué.

Disseny de la portada: Toni Payà.

Publicitat i promoció: Salva Martínez (València).

Tel.: 963 535 100. Gemma Garrido (Barcelona). Tel.:

932 384 262. Margalida Mateu (Palma). Tel.: 971 720

763

Subscripcions: Susanna Alacreu

Administració: Pilar Martí i Quica Sena.

Fotomecànica i impressió: Signo Gráfico S.L.

Alboraya (Horta).

Dipòsit legal: V-853-1984.

Cap part d'aquesta publicació no pot ser reproduïda per cap

mèdia: mecànic, fotoquímica, electroòptica, magnètica, de fotocòpia,

ni de cap altra mena, sense permís de l'editor.